

Bezpečné slanění pomocí ledovcového šroubu

Důležitou součástí při plánování túry jsou i informace o sestupových cestách po dosáhnutí cíle, respektive únikové cesty v případě, že se rozhodneme vrátit už před dosáhnutím cíle. Někdy můžeme sestoupit turistickými cestami nebo po, již dříve připravených, slaňovacích stanovištích. V ostatních případech, jakmile odhadneme, že sestup volným scházením by nebyl bezpečný použijeme místo scházení slaňování.

Ve skalním terénu z toho vyplývá zanechat ve sestupové cestě nějaký materiál, pomocí kterého budujeme slaňovací stanoviště. Problémové je i hledání dalšího slaňovacího stanoviště. Na tom závisí vzdálenost slaňovacích stanovišť, tedy jejich počet a tím samozřejmě množství materiálu zanechaného v sestupové cestě. Při lezení v zimních podmínkách můžeme na budování slaňovacího stanoviště využít led. Oproti skalnímu terénu má slaňování v ledě dvě velké výhody:

- Následující slaňovací stanoviště můžeme budovat skoro vždy až na konci lana, čímž snížíme jejich počet
- Slaňovat můžeme i **bez zanechání materiálu v sestupové cestě**

Z toho vyplývá, že při výběru sestupové cesty (v případě, že slaňování se nevyhne) můžeme považovat výskyt ledu v ní za výhodu.

Představovaný způsob slanění je zdokonalení dnes už klasického způsobu slaňování z ledovcového šroubu, který po slanění vytočíme pomocí tahu lana z jistícího stanoviště na konci slanění. Oproti tomuto způsobu představuje nový způsob úsporu použitého materiálu, prodloužení slanění a posunutí těžiště blíž k ledu.

Materiál, který budeme potřebovat, je ledovcový šroub, který se běžně používá při lezení ledů a repšňůra. Délka ledovcového šroubu musí být min. 22 cm (v homogenním ledu) a část těla ledovcového šroubu u očka, na kterém bude natočené lano a repšňůra, musí být bez závitů. Délka repšňůry je závislá od délky šroubu (přibližně 2 až 3 metry) a na danou činnost nám bude stačit průměr repšňůry 3 mm.

1. Na ouško ledovcového šroubu (nebo snargu) přivážeme repšňůru (např. celým lodním uzlem) a proti směru zavrtávání omotáme okolo těla šroubu 3 až 4 závity. Tyto slouží jako rezerva z důvodu pružnosti repšňůry a zařezávání se mezi namotané závity při zatažení. Potom šroub zavrtáme do ledu (dodržujeme ty stejná pravidla, jako při budování jistění pomocí ledovcových šroubů), přičemž repšňůru ukládáme ve vrstvách na sebe (při průměru repšňůry 3 mm v šířce asi dvou centimetrů).
2. Šroub zavrtáme tak, aby se mezi led a natočenou šňůrku vešlo slaňovací lano (šířka mezery se rovná dvojnásobku šířky lana). Lano obtočíme okolo těla šroubu jedním závitem v oblasti středu lana. Tento závit zabraňuje spadnutí lana v případě nesprávného zatažení lana při slaňování. Repšňůru potom přivážeme na ten pramen slaňovacího lana, které volně visí dolů na té stejné straně ledovcového šroubu jako repšňůra. Opět můžeme použít lodní uzel anebo některý ze zdrhovacích (prusíkových) uzlů.
3. Po nasazení slaňovací osmy nebo jiného slaňovacího zařízení si musíme označit pramen lana, který budeme stahovat dolů (ten, na kterém je navázaná repšňůra). Můžeme to lehce zabezpečit například „cvaknutím“ expresky na požadovaný pramen lana. **Stahování opačného lana může mít za následek vytvoření smyčky na repšňůře a její zauzení o šroub!** Zkontrolujeme, či oba dva uzly na repšňůře správně „drží“ a můžeme slanit (dodržujeme stejná pravidla bezpečnosti jako při normálním slaňování).
4. Po slanění, vybudování jistícího stanoviště a sebezajištění můžeme stáhnout lano, a to taháním za označený pramen lana. Tahová síla z lana se přenesou na repšňůru, která začne šroub otáčet a šroub se začne vytáčet.
5. Ledovcový šroub po vytočení těsně před pádem dolů.

Zatažení šroubu je přímo úměrné jeho délce a kvalitě ledu. V případě, že kvalita ledu není dostatečná, můžeme vybudovat slaňovací stanoviště z dvou šroubů zavrtaných nad sebou (jako při budování jistícího stanoviště). Postupujeme stejně, jako v předcházejícím případě. Slaňovací lano omotáme jedním závitem okolo každého šroubu zvlášť, přičemž budeme potřebovat ještě jednu repšňůru. Platí tu však důležitá zásada. **Šroub, který je první ve směru tahu lana se musí vytočit dříve než vzdálenější!** V opačném případě hrozí, že vyšroubovaný šroub tahaný lanem se i s repšňůrou zamotá do šroubu ještě nevyšroubovaného. Z toho můžou vzniknout nepříjemné situace, kterým se můžeme vyhnout tím, že první šroub použijeme kratší, nebo jej zašroubojeme o dva centimetry míň hluboko než druhý.

Napsal: Peter Kostelanský: bezpečnostně-metodická komise SHS JAMES

Přeložil: Robert „Přípluv“ Götz

